การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการป้องกันการทุจริต: ข้อสังเกตจากการศึกษาดูงานสาธารณรัฐประชาชนจีน

*ภักดี โพธิศิริ**

Abstract

China has established a strong institutional framework to fight corruption consistent with its 2006 ratification of the United Nations Convention against Corruption-UNCAC. The corruption-prevention body National Bureau of Corruption Prevention-NBCP was newly established as one of the efforts to accommodate UNCAC. The Bureau has been assigned the task to develop methodologies to stem corruptions at their roots, constantly improve corruption prevention systems push for the sound operation of these systems and coordinate corruption prevention efforts of various departments. NBCP has adopted the new approach integration risk analysis with the planning cycle and PDCA approach at the implementation stage of all the important projects to prevent and control corruption from the very beginning. This approach helps organizations to identify risks and deal effectively with significant corruption risks. The pilot project was implemented in six districts of Beijing with positive progress and effects and will be extended to cover all districts next year. NBCP's initiative in the development of the effective corruption prevention system is considered the best practice that other anti-corruption bodies could consider to apply to their works in fighting corruption.

คำสำคัญ

สาธารณรัฐประชาชนจีน, NBCP (Nation Bureau of Corruption Prevention), ความเสี่ยงของการทุจริต

บทนำ

สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศหนึ่งที่ได้ให้ความสำคัญกับการต่อต้านการทุจริตอย่างเป็นรูปธรรม โดยทั้งพรรคคอมมิวนิสต์และรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนได้มีการกำหนดนโยบายและแนวทางในการดำเนินการต่อต้านการทุจริตไว้อย่างชัดเจน มีองค์กรรับผิดชอบในภาครัฐบาลที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐประชาชนจีน เรียกว่ากระทรวงตรวจสอบ (Ministry of Supervision) ประกอบด้วย 22 กรม เป็นกรมตรวจสอบการบริหารในส่วนกลางจำนวน 4 กรม กรมตรวจสอบการบริหารในระดับมณฑล เขต และเมือง จำนวน 4 กรม และกรมด้านสนับสนุน เช่น สำนักค้นคว้าวิจัย สำนักกฎหมาย ฯลฯ จำนวน 14 กรม นอกจากนั้นยังมีองค์กรตรวจสอบในระดับท้องถิ่นด้วย ซึ่งอัตรากำลังทางด้านการตรวจสอบทั่วประเทศรวมประมาณ 30,000 นาย ที่ผ่านมาจุดเด่นของการต่อต้านการทุจริตของสาธารณรัฐประชาชนจีนอยู่ที่ความมุ่งมั่นเอาจริงเอาจังในการบังคับใช้กฎหมายทางด้านการปราบปราม

* ศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิศิริ (Professor Dr.Pakdee Pothisiri) กรรมการ ป.ป.ช.

การทุจริต ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบการทำงานของทุกหน่วยงานอย่างเข้มงวด รวมทั้งการลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐที่ตรวจพบว่ากระทำทุจริตไม่ว่าจะดำรงตำแหน่งในระดับสูงเพียงใดก็ตาม เช่น กรณีการลงโทษประหารชีวิตผู้บริหารหน่วยงานระดับทบวงที่ถูกตรวจพบว่ารับสินบนจากภาคเอกชนเมื่อกลางปีที่ผ่านมา หรือกรณีการตรวจพบและลงโทษ เจ้าหน้าที่กว่า 100 นายที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตเงินและสิ่งของที่รับบริจาคเพื่อช่วยบรรเทาทุกข์ของผู้ที่ประสบภัยแผ่นดินไหวในมณฑลเสฉวนเมื่อไม่นานมานี้ ซึ่งไม่เป็นที่น่าแปลกใจที่สาธารณรัฐประชาชนจีนได้รับการยอมรับจากสังคมโลกเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ในด้านการต่อต้านการทุจริตดังเช่นเมื่อพิจารณาจากค่า CPI (Corruption Perception Index) ที่พัฒนาดีขึ้น

1. แนวโน้มสากลในการป้องกันการทุจริต

การให้ความสำคัญกับการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อต่อต้านการทุจริตในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งปัญหาการทุจริตได้รับการพิจารณาจัดเป็นอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Crime) ประเภทหนึ่งนั้น นับได้ว่าเป็นจุดเด่นอีกประการหนึ่งของสาธารณรัฐประชาชนจีน ทั้งนี้สาธารณรัฐประชาชนจีนได้ประกาศให้สัตยาบันต่ออนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (United Nations Convention against Anti Corruption - UNCAC) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 หลังจากนี้สาธารณรัฐประชาชนจีนก็ได้เร่งดำเนินการปรับโครงสร้างทั้งทางด้านระบบกฎหมายและกลไกการปฏิบัติการทั้งทาง ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเพื่อให้สอดคล้องรองรับพันธกรณีที่รัฐภาคีจักต้องดำเนินการภายใต้ข้อบทต่างๆ ของอนุสัญญา

ที่สำคัญคือการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ในระดับทบวงขึ้นเพื่อรับผิดชอบดำเนินการป้องกันการทุจริต เรียกว่า **ทบวงการป้องกันทุจริตแห่งชาติ (National Bureau of Corruption Prevention - NBCP)** ขึ้นเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2550 เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแล ควบคุมและส่งเสริมการป้องกันการทุจริตของสาธารณรัฐประชาชนจีนในลักษณะองค์รวม (Holistic Approach) ทั้งนี้ โดยการจัดโครงสร้างและกำหนดสถานะของ NBCP ให้มีความสำคัญทัดเทียมกับกระทรวงการตรวจสอบ ขณะเดียวกันที่มีความเชื่อมโยงกับคณะกรรมการตรวจสอบวินัยของพรรคคอมมิวนิสต์จีน หน่วยงานใหม่นี้มีอัตรากำลังไม่มากแต่ก็สามารถบริหารจัดการองค์กรและผลักดันนโยบายในความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะได้รับมอบอำนาจให้กำกับดูแลหน่วยงานต่างๆ อย่างกว้างขวางทุกระดับทั่วประเทศ โดยมุ่งเน้นที่การวางระบบพัฒนาแนวคิดริเริ่มและออกนโยบาย/มาตรการให้ส่วนราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ นำไปปฏิบัติ

2. การดำเนินงานในปัจจุบันของ NBCP

เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนในการป้องกันการทุจริต โดยอาศัยหลักวิชาการมุ่งเน้นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุตลอดจนการอนุวัตรตามข้อผูกพันภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 (UNCAC) ข้อ 6 เรื่ององค์กรการต่อต้านการทุจริตเชิงป้องกัน NBCP จึงได้กำหนดกรอบทิศทางดำเนินงานไว้ดังนี้

- ดำเนินการประสานงานในภาพรวม เพื่อความเป็นเอกภาพตลอดจนการมีส่วนร่วมขององค์กรและหน่วยงานต่างๆ ทางด้านการป้องกันการทุจริตให้สามารถบรรลุเป้าหมายร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

- มุ่งเน้นการรณรงค์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและมีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ทั้งในหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนมีจิตสำนึกในการป้องกันการทุจริต โดย NBCP จะทำหน้าที่ประสานงานกับทุกภาคส่วนนอกเหนือจากภาครัฐซึ่งรวมถึงรัฐวิสาหกิจ เอกชน สื่อมวลชน ประชาสังคม ฯลฯ เพื่อความร่วมมือและ

การพัฒนาเครือข่ายที่เข้มแข็ง

- ดำเนินการพัฒนาขีดความสามารถในการป้องกันการทุจริตทั้งการพัฒนาองค์ความรู้แนวความคิดริเริ่ม นวัตกรรมต่างๆ โดยการมีทีมงานเฉพาะกิจเพื่อวางแผนและเสนอแนะมาตรการต่างๆ

-ส่งเสริมสนับสนุนและดำเนินการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์และกระชับความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันการทุจริต

รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนปัจจุบันได้สนับสนุนการดำเนินงานของ NBCP ในด้านการป้องกันการทุจริตในลักษณะของการกำกับ ดูแลและประสานงานรอบด้าน โดยเน้นการชี้นำให้หน่วยงานต่างๆ นำเอานโยบายและมาตรการที่กำหนดไปเป็นแนวทางการแปลงแผนสู่การปฏิบัติและติดตามประเมินผลในภาพรวม โดยจะไม่เข้าไปกำกับดูแลการปฏิบัติงานเฉพาะของแต่ละหน่วยงานโดยตรง ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ร่วมกับสำนักงานอัยการสูงสุด และอีก 13 หน่วยงาน เช่นกระทรวงการคลังและธนาคารชาติ เพื่อเป็นกลไกประสานงานภาพรวม โดยการประชุมร่วมกันระหว่างหน่วยเพื่อกำหนดแนวทางป้องกันการทุจริต

2. พัฒนาระบบการป้องกันการทุจริตและมาตรการลงโทษผู้กระทำความผิด

3. ศึกษาวิจัยปัญหาการทุจริตเชิงสังคมศาสตร์และสนับสนุนการมีส่วนรวมของสังคม

4. เปิดเผยกิจการ การดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ เพื่อความโปร่งใส

5. ปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะกรณี และเพื่อป้องกันปัญหาการทุจริตที่ต้นเหตุ

6. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความร่วมมือระหว่างประเทศและเพิ่มพูนประสบการณ์ เพื่อให้ต่างชาติรู้ถึงนโยบายและประสบการณ์ของสาธารณรัฐประชาชนจีน

3. การวิเคราะห์ความเสี่ยงและการบริหารงานแบบวงจรคุณภาพ

คณะผู้แทน ป.ป.ช. ได้มีโอกาสไปเยือน NBCP ในเดือนพฤษภาคม 2551 และได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และแนวคิดขององค์กรใหม่นี้ทางด้านการป้องการทุจริตโดยการบูรณาการหลักการวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) กับหลักการบริหารจัดการแบบวงจรคุณภาพ (PDCA) เข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นแนวคิดที่น่าสนใจและสมควรที่จะได้มีการศึกษาและพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการนำมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมกับกรณีของประเทศไทย

การวิเคราะห์ความเสี่ยงนั้นมิใช่เป็นเรื่องใหม่ทว่าได้มีการนำเอาหลักการนี้มาใช้ประโยชน์ในการวางมาตรการบริหารจัดการความเสี่ยงในงานด้านต่างๆ อยู่แล้วมากมาย ทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การบริหารการเงินการคลัง ฯลฯ ทั้งนี้ “ความเสี่ยง (Risk)” หมายถึง โอกาสอันน่าจะเป็น (Probability) ของการเกิดเหตุการณ์อันไม่พึงประสงค์ (Adverse Effect) ในลักษณะที่เป็นฟังก์ชั่นทางคณิตศาสตร์ที่ประเมินจากตัวแปรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้โดยที่เหตุการณ์อันไม่พึงประสงค์ดังกล่าวอาจจะหมายถึงการเสียชีวิตเนื่องจากอุบัติเหตุ การเกิดโรคมะเร็งจากการบริโภคสารก่อมะเร็งในอาหาร การสูญเสียทางธุรกิจการเงิน ฯลฯ และหมายรวมถึงการสูญเสียเนื่องจากการทุจริตที่เกิดขึ้นด้วย ประโยชน์ของการประยุกต์หลักการวิเคราะห์ความเสี่ยงก็คือเมื่อทราบถึงโอกาสของการเกิดผลอันไม่พึงประสงค์ว่ามีมากน้อยเพียงใดเป็นการล่วงหน้าก่อนที่จะมีเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นย่อมทำให้สามารถกำหนดมาตรการในการลด ควบคุมหรือป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นดังกล่าวได้ หรือในบางกรณีเราอาจหลีกเลี่ยงการดำเนินการในบางเรื่องหากเห็นว่ามีความเสี่ยงที่สูงเกินกว่าจะยอมรับได้ และมาตรการทางเลือกต่างๆ เป็นไปไม่ได้ในทางปฏิบัติ เช่นในกรณีการลงทุนหรือการบริหารจัดการด้านการเงิน เป็นต้น

4. องค์ประกอบสำคัญของการวิเคราะห์ความเสี่ยง

การวิเคราะห์ความเสี่ยงมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการคือ **การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) การบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management)** และ **การสื่อสารทำความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยง (Risk Communication)** ซึ่งในการประยุกต์หลักการวิเคราะห์ความเสี่ยงจำเป็นจะต้องมีการดำเนินการให้ครบทั้ง 3 องค์ประกอบจึงจะสมบูรณ์ โดยเริ่มจากองค์ประกอบแรกคือการประเมินความเสี่ยงคืออะไรและมีความเป็นไปได้ที่จะก่อให้เกิดปัญหาหรือผลอันไม่พึงประสงค์ตลอดจนมีระดับความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นได้มากน้อยเพียงใด ในกรณีของการประเมินความเสี่ยงทางด้านวิทยาศาสตร์อาจต้องดำเนินการวัดในเชิงปริมาณ (Quantitative) เช่น ต้องการประเมินว่าสาร X ซึ่งเป็นวัตถุปนเปื้อนในอาหารจะก่อให้เกิดอันตรายกับผู้บริโภคทั้งในระยะสั้นและระยะยาวได้มากน้อยเพียงใด จะมีการดำเนินการทดลองจริงกับสัตว์ ทดลองในห้องปฏิบัติการแล้วนำเอาข้อมูลที่ได้มาทำการประเมินหาค่าตัวเลขออกมาในเชิงปริมาณ แต่ในกรณีของการประเมินทางสังคมศาสตร์เราอาจทำได้ในเชิงคุณภาพ (Qualitative) ก็เพียงพอ

เมื่อได้ข้อสนเทศจากการประเมินความเสี่ยงแล้ว ลำดับต่อไปจะต้องนำมาพิจารณาประกอบกับข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในแง่นโยบาย กรอบกฎหมาย เศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนข้อจำกัดทางด้านการบริหารจัดการ เพื่อจักได้กำหนดมาตรการทางเลือกต่างๆ ที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาวการณ์ หลังจากนั้นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการจะต้องเป็นผู้ตัดสินใจเลือกว่ามาตรการใดมีความเหมาะสมโดยคำนึงถึงว่าเมื่อนำไปปฏิบัติแล้วจะสามารถป้องกันการทุจริตได้ในระดับที่น่าพอใจ และมีประสิทธิผลคุ้มกับการลงทุน (Cost Effectiveness) เช่น **ในกรณีของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ทางด้านการออกใบอนุญาตต่างๆ หน่วยงานหนึ่งซึ่งจะต้องจัดทำแผนงานเพื่อลดความเสี่ยงการทุจริตที่ประเมินแล้วว่าอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง โดยมีสาเหตุจากวิธีการบริการที่ยุ่งยากซับซ้อนมีขั้นตอนมาก เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเรียกรับผลประโยชน์จากผู้รับบริการที่ต้องการความสะดวกรวดเร็ว หน่วยงานดังกล่าวจึงกำหนดมาตรการปรับระบบบริการออกใบอนุญาตเสียใหม่ให้เป็นระบบการบริการทางอิเล็กทรอนิกส์แบบ on-line เพื่อความโปร่งใสและหลีกเลี่ยงการที่จะต้องมีการพบปะโดยตรงระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้รับบริการ และลดขั้นตอนการให้บริการลงจนสามารถออกใบอนุญาตได้ภายในหนึ่งวันเป็นต้น**

เมื่อได้ดำเนินการตามองค์ประกอบทั้งสองประการข้างต้นแล้ว สิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการประยุกต์หลักการวิเคราะห์ความเสี่ยงก็คือการสื่อสารทำความเข้าใจ (Risk Communication) ซึ่งจะต้องเป็นการสื่อสารทำความเข้าใจทั้งในระหว่างผู้ที่รับผิดชอบในการประเมินความเสี่ยง กับผู้บริหารจัดการความเสี่ยงและระหว่างผู้บริหารจัดการความเสี่ยงกับผู้ที่เกี่ยวข้องและมีส่วนได้เสีย (Stakeholders) รวมทั้งสื่อมวลชนและสาธารณชนทั่วไปด้วย ไม่เช่นนั้นการดำเนินการอาจไม่บรรลุผลตามเป้าหมาย เช่น กรณีปัญหาโรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง (HIV/AIDS) ซึ่งมีการติดต่อแพร่เชื้อโรคได้โดยทางการมีเพศสัมพันธ์จากผู้ติดเชื้อสู่ผู้อื่น มาตรการทางเลือกในการป้องกันการติดเชื้อคือการหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ หรือถ้าจะมีเพศสัมพันธ์ก็จะต้องใช้อุปกรณ์ป้องกันการแพร่เชื้อคือถุงยางอนามัย ในกรณีนี้จะเห็นได้ว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการสื่อสารทำความเข้าใจกับสาธารณชนอย่างกว้างขวางและต่อเนื่องโดยเฉพาะกับกลุ่มเสี่ยงไม่เช่นนั้นแล้วมาตรการป้องกันก็จะไม่ได้ผลเพราะไม่มีการยึดถือปฏิบัติ สำหรับในเรื่องของการบริหารจัดการเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากปัญหาการทุจริตดังเช่นที่ยกตัวอย่างไว้แล้วข้างต้น ก็เช่นเดียวกันเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการสื่อสารทำความเข้าใจกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่าง

กว้างขวางจึงจะบรรลุผลตามเป้าหมาย ดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น NBCP ได้ริเริ่มแนวคิดในการประยุกต์หลักการวิเคราะห์ความเสี่ยงให้หน่วยงานต่างๆ นำไปใช้ในขั้นตอนของการจัดทำแผนงานเพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) และในขั้นตอนของการนำแผนงานไปสู่การปฏิบัติ (Implementation) นั้นก็ได้แนะนำให้มีการใช้วิธีการบริหารจัดการแบบวงจรคุณภาพ คือ PDCA (Plan-Do-Check-Act) นั่นคือ วางแผน → ปฏิบัติการตามแผน → ตรวจสอบ และประเมินการปฏิบัติการตามแผน → ปรับปรุงแก้ไข นั่นคือ กลับสู่การวางแผนใหม่ที่มีการนำเอาข้อสนเทศของบทเรียนที่ได้จากการดำเนินการในวงจรแรกมาใช้ประกอบการปรับปรุงแก้ไขให้วงจรลำดับทั่วไปดีขึ้น และวงจรนี้สามารถหมุนต่อเนื่องได้ไม่รู้จบตามที่ต้องการ

PDCA (Plan-Do-Check-Act)
วางแผน → ปฏิบัติการตามแผน → ตรวจสอบและประเมินการปฏิบัติการตามแผน → ปรับปรุงแก้ไข

จึงเป็นที่น่าเชื่อได้ว่าการนำแนวคิดดังกล่าวข้างต้นทั้งเรื่องของ “การวิเคราะห์ความเสี่ยง” ในการวางแผนงานและ “PDCA” ในการนำแผนงานไปสู่การปฏิบัตินำจะช่วยทำให้การบริหารจัดการเพื่อป้องกันการทุจริตประสบผลสำเร็จ

5. ประสบการณ์จากโครงการนำร่อง

คณะผู้บริหารของ NBCP ได้นำคณะผู้แทน ป.ป.ช. ประเทศไทยไปเยี่ยมชมผลความสำเร็จของโครงการนำร่องการบริหารจัดการเพื่อการป้องกันการทุจริตของเขต Chongwen ซึ่งเป็นหนึ่งในหกเขตการปกครองของนครปักกิ่งที่รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ดำเนินการโครงการนำร่องเรื่องการบริหารจัดการเพื่อการป้องกันการทุจริต ที่ได้นำแนวคิดในเรื่องของการวิเคราะห์ความเสี่ยงและวิธีการบริหารจัดการแบบวงจรคุณภาพมาประยุกต์ โดยได้ใช้เวลาศึกษาและทดลองไปแล้วเป็นเวลา 8 เดือน ทั้งนี้ผู้รับผิดชอบโครงการได้บรรยายสรุปให้ทราบว่าได้ดำเนินการวางแผนงานโดยมีการตรวจหาจุดความเสี่ยงในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ด้านต่างๆ ที่อาจนำไปสู่การทุจริต ซึ่งพบว่ามีอยู่มากถึง 56 จุดที่เสี่ยงต่อการทุจริตแล้วจึงมีการกำหนดมาตรการทางเลือกสำหรับการบริหารจัดการความเสี่ยงเหล่านั้น จากนั้นจึงได้นำเอาแผนงานต่างๆ ไปปฏิบัติโดยใช้แนววิธีการวงจรคุณภาพ PDCA โดยเน้นการปรับปรุงแก้ไขอย่างทันท่วงทีในแต่ละจุดที่มีความเสี่ยง และมีการติดตามตรวจสอบการดำเนินการตามแผนเป็นระยะ ซึ่งจากการค้นหาและประเมินความเสี่ยงการทุจริตคอรัปชั่นของเขต Chongwen พบว่าอาจจำแนกความเสี่ยงดังกล่าวออกได้เป็น 3 ประเภท ตามสาเหตุที่อาจนำไปสู่การทุจริต ดังนี้

- ความเสี่ยงจากศีลธรรมและแนวความคิด (เจตนา)
- ความเสี่ยงจากระบบงานและกลไกการปฏิบัติงาน
- ความเสี่ยงจากตำแหน่ง (เรื่องของการใช้อำนาจและดุลยพินิจ)

สิ่งที่สำคัญสำหรับการป้องกันการทุจริตโดยการบริหารจัดการความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพก็คือจักต้องสามารถค้นหาจุดความเสี่ยงต่างๆ ได้อย่างครบถ้วนเพื่อให้มีการแก้ไขปัญหาโดยทันท่วงที ซึ่ง

ทางเขต Chongwen มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

- ค้นหาจุดความเสี่ยงต่อการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น
- ประเมินความเสี่ยงจากทุกปัญหาที่ตรวจพบอย่างทันท่วงที
- หลีกเลี่ยงจุดความเสี่ยงในการดำเนินการหรือกำหนดมาตรการทางเลือกในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม

การดำเนินโครงการนำร่องทางด้านการป้องกันการทุจริตของเขต Chongwen อยู่ภายใต้การติดตามกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดของ NBCP รวมทั้งได้มีการกำหนดมาตรการทางด้านการแสดงความยกย่องชื่นชม การให้รางวัล และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนจีนโดยการเปิดช่องทางให้มีการแสดงข้อคิดเห็น เสนอแนะและร้องเรียนในเรื่องต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น นับได้ว่าการดำเนินการโครงการนำร่องของเขต Chongwen ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง และทางรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนก็ได้กำหนดที่จะขยายโครงการนำร่องนี้เพื่อให้ครอบคลุมทั้ง 16 เขตปกครองของนครปักกิ่ง ในปีงบประมาณถัดไป นอกจากนั้นยังได้มีการจัดการประชุมแผนปฏิบัติงานด้านการต่อต้านการทุจริตสำหรับปี ค.ศ. 2008 - 2012 ขึ้น เพื่อเร่งรัดให้มีการดำเนินการตามนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของรัฐบาลให้สัมฤทธิ์ผลโดยเร็ว

6. บทสรุป

แนวโน้มในปัจจุบันของการต่อต้านการทุจริตที่มุ่งเน้นการดำเนินงานทางด้านการป้องกันการทุจริตภายใต้กรอบอนุสัญญาของสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริตมีส่วนผลักดันให้หลายๆ ประเทศทั้งที่เป็นรัฐภาคี และมิใช่รัฐภาคีต่างแสวงหาแนวความคิดริเริ่มหรือนวัตกรรมที่จะนำไปสู่การป้องกันการทุจริตที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง กรณีศึกษาขององค์กร NBCP ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนที่ได้นำหลักการวิเคราะห์ความเสี่ยงและการบริหารจัดการแบบวงจรคุณภาพ (PDCA) มาใช้ในการดำเนินความพยายามเพื่อการป้องกันการทุจริตในหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคส่วนอื่นๆ อย่างได้ผล จึงนับเป็นเรื่องที่น่าสนใจ สมควรที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะได้ศึกษาพิจารณาเพื่อนำไปใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสมต่อไป